

Pöytäkirja

24.2.2025

VN/35965/2023;
YM030:00/2024

Kiertotalouslakityöryhmän 4. kokous

Aika: 13.2.2025 klo 13.00–16.00

Paikka: kh Procopé, Laivastokatu 22 / Teams

Osallistujat paikan päällä:

Anna-Maija	Pajukallio	ympäristöministeriö
Jarmo	Muurman	ympäristöministeriö
Jussi	Kauppila	ympäristöministeriö
Taina	Nikula	ympäristöministeriö
Olli	Laukkanen	ympäristöministeriö
Johanna	Routio	ympäristöministeriö
Sirje	Stén	ympäristöministeriö
Riitta	Levinen	ympäristöministeriö
Sirkku	Jaakkola	ympäristöministeriö
Mika	Honkanen	työ- ja elinkeinoministeriö
Petrus	Kautto	Suomen ympäristökeskus
Matias	Penttilä	Suomen Kiertovoima ry
Liisa-Marie	Stenbäck	Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK
Tuulia	Innala	Suomen Kuntaliitto ry
Tarja	Anttonen	Kierrätysteollisuus ry
Tiina	Toivonen	Suomen Yrittäjät ry
Mika	Heinonen	Pirkanmaan ELY-keskus

Osallistujat etänä:

Titta	Nieminen	ympäristöministeriö
Pia	Kärki	ympäristöministeriö
Salla	Koivusalo	ympäristöministeriö (asiakohta 5)
Titta	Berlin	maa- ja metsätalousministeriö
Mikko	Paunio	sosiaali- ja terveysministeriö
Pirita	Lindell	Teknolomiteollisuus ry
Mariko	Landström	Sitra
Pekka	Tommola	Tuottajayhteisöjen neuvottelukunta TYNK
Reetta	Orsila	sosiaali- ja terveysministeriö
Hanna	Salmenperä	Suomen ympäristökeskus
Marko	Nurmikolu	Suomen Kuntaliitto ry
Tiina	Vermaete	Pirkanmaan ELY-keskus
Saku	Vuori	Teknolomiteollisuus ry/Metallinjalostajat
Jussi	Nikula	WWF

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Anna-Maija Pajukallio avasi kokouksen klo 13.00. Vaihdettiin asioiden käsittelyjärjestystä ja hyväksyttiin esityslista muutoin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin pöytäkirja.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4-10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

3. Seuraamussäätely ja valvonta kiertotalouslaissa, Olli Laukkanen (Liite 1)

Kysely seuraamussäätelyn ja valvonnan kehityskohteiden tunnistamiseksi toteutettiin tammikuussa ja vastaukset pyydettiin 5.2. mennessä. Olli Laukkanen esitteli kyselyn tuloksia ja vastauksissa tunnistettuja ongelmia. Käytiin läpi kiertotalouslain valmistelussa tunnistettuja tavoitteita ja reunaehtoja teeman osalta. Esiteltiin tarkemmin rangaistussäätelyn suhteen tehtävää tarkastelua, mm. säädöksen sisältöä (JL 147 §), dekriminialisoinnin ja kriminalisoinnin mahdollisia tarpeita. Käytiin myös läpi mm. alustavasti tunnistettuja muutostarpeita ilmoitusvelvollisuuteen (JL 136 §) sekä rikesakkosäätelyä. Olli esitteli lisäksi laiminlyöntimaksusäätelyn (JL 131-133 §) periaatteita sekä niiden toimivuuden arviointia ja alustavasti tunnistettuja kehityskohteita. Käytiin läpi jätelain yleiset valvontaviranomaiset ja niiden toimivaltakysymyksiä.

Keskustelussa kannatettiin yleisesti seuraamussäätelyn ja valvonnan kehittämistä. Esiin nousi, että tuottajavastuuvalvonnassa on hyödynnetty laiminlyöntimaksusäätelyä ja pidetty sitä tärkeänä työkaluna, mutta muut toimijat puolestaan eivät ole sitä juurikaan käyttäneet. Todettiin myös, että rangaistussäätelyn osalta on ongelmana, että säätelyä ei tunneta tarvittavissa määrin. Myös rangaistukset ovat voineet jäädä jälkeen. Todettiin, että usein jätessäntelyyn liittyy talousrikollisuus ja taloushyödyn tavoittelu ja jätehuollon vastuujaon kunnioittamiseen liittyvät laiminlyönnit. Valvonnan osalta nostettiin esiin, että osaaminen, resurssit ja priorisointi sekä rajapintayhteistyön kehittäminen ovat keskeisiä, eikä kaikkea saada ratkaistuksi lainsäädäntömuutoksilla. Nostettiin esiin myös rinnakkaisten työkalujen (hallinnollinen sanktiointi ja kriminalisointi) sekä rajoitetun yhden luukun toimintaperiaatteen käyttöönoton mahdollisuus.

4. Tiedoksi: tuottajavastuujaoston työn tilanne

Jussi Kauppila kertoi tuottajavastuujaoston työn tilanteesta. Jaosto piti 30.1. toisen kokouksensa, jossa oli kaksi pääteemaa: 1) tuottajan vastuuta koskeva perussäännös: taannehtivuus + poikkeukset sekä 2) tuottajan oikeudet ja velvollisuudet ja muiden oikeudet ja velvollisuudet. Kutsuttuina asiantuntijoina kokouksessa olivat Romukauppiat, Autopurkamoliitto ja Kuntaliitto. Näkemykset ehdotuksiin olivat paikoin eriäviä. Säännösten kehittelyä jatketaan ja konkreettisia pykäläehdotuksia valmistellaan keskustelun pohjalta.

5. Ohjauskeinot läpi elinkaaren ja tiettyjen ehdotusten jatkokäsittely (Liite 1)

Olli Laukkanen esitteli ohjauskeinotarkastelun taustaa. Asiakohdassa käytiin läpi tunnistettuja ohjauskeinoja läpi elinkaaren ja niiden kehittämisehdotuksia.

A. Tuotanto ja tuotteet (ml. JL 9 §)

Käytiin läpi tuotannon ja tuotteiden säätelyn taustaa. Olli Laukkanen esitteli JL 9 ja 10 §:ien (Tuotteita koskevat huolehtimisvelvollisuudet ja kiellot) sisältöä ja alustavia kehittämisehdotuksia. Käytiin läpi myös käyttöosuusvelvoitteen hyödyntämisen mahdollisuutta, erityisesti ottaen huomioon EU:n uusi ekosunnitteluasetus.

Keskustelussa osa toimijoista piti käyttöosuusvelvoitetta kannatettavana ja vaikuttavana toimenä markkinoiden luomisessa, mutta osa näki sen puolestaan mahdollisesti problemaattisena ja esimerkiksi vaikeasti todennettavana. Keskustelussa nostettiin esiin ehdotus taloudellisten ohjauskeinojen (mm. luonnonvaraverotus) tarkastelusta työryhmän työn yhteydessä lisäämällä VM:n edustaja mukaan työryhmään. Todettiin, että asiaa tarkastellaan ja palataan siihen seuraavissa kokouksissa. Lisäksi nostettiin esiin mahdollisuus etusijajärjestyksen suurempaan rooliin pykäläehdotuksissa ja EU:n kilpailukykykompassin sekä terveyden ja työturvallisuuden huomioon ottaminen. Todettiin myös, että julkisten hankintojen ekologisista tavoitteista on valmisteilla valtioneuvoston periaatepäätös.

B. Kunnan velvollisuus uudelleenkäytön edistämiseen

Olli Laukkanen esitteli pykäläluonnoksen kunnan velvollisuudesta uudelleenkäytön edistämiseen. Keskustelussa toivottiin säätelyn tarpeellisuuden arviointia mm. siitä näkökulmasta, kuinka paljon kunnat jo tekevät vastaavaa työtä. Todettiin, että Ruotsissa on arvioitu uudelleenkäyttöä koskevaa järjestämisvastuuta koskevaa säätelyä kunnille. Asia oli noussut aiemmin esiin JÄKKI-yhteistyöryhmässä, koska mm. kierrätyskeskuksia lopetetaan paljon tällä hetkellä. Keskustelussa nostettiin esiin

valvonnan mahdollinen haasteellisuus, resurssien saatavuus sekä uudelleenkäyttötoimijoiden tasa-
puolisen kohtelun huomioiminen. Lisäksi nostettiin esiin ehdotetun pykälän tarpeellisuuden harkinta
suhteessa JL 11 a §:ään, joka on suhteellisen uusi säännös.

C. Uudelleenkäyttöön liittyvät määritelmät

Olli Laukkanen kertoi uudelleenkäyttöön ym. toimiin liittyvien määritelmien tarkentamisesta ja siihen
liittyvistä vaihtoehtoista.

D. Kierrätyksen laatua koskevien määritelmien tarkentaminen (Petrus Kautto, SYKE)

Petrus Kautto SYKEstä esitteli kierrätyksen laatua koskevien määritelmien tarkentamista ja SYKEN
alustavasti laatimaa ehdotusta. Käytiin läpi kierrätyksen laadun määrittämiseen liittyvää ongelmaa;
käyttö suuntautuu kohteisiin, jotka estävät myöhemmän käytön tai tekevät sen hankalaksi. Ehdotuk-
sen mukaan tarvitaan arvon säilyttämistä tukeva erottelu, jota voidaan hyödyntää myöhemmässä
norminannossa / ohjauksessa. Ratkaisuhahmotelmat sisälsivät ehdotukset laadukkaan kierrätyksen
määritelmiksi sekä prosessoinnin että käyttötarkoituksen näkökulmista.

Keskustelussa ehdotuksen tausta-ajatusta pidettiin kannatettavana, mutta todettiin toteuttamisen
voivan olla käytännössä haasteellista. Nostettiin esiin, että on tärkeää huomioida myös kierrätetyn
raaka-aineen laadun säilyminen.

E. Kiertotaloutta tukevat julkiset hankinnat

Olli Laukkanen esitteli uuden pykäläehdotuksen, jossa yhdistyisi JL 11 § sekä uusi julkisia hankin-
toja koskeva säännös.

Keskustelussa esiin nostettiin suhde hankintalakiin sekä mahdolliset valvonnan haasteet. Pohdittiin
pykälän sitovuutta ja sen mahdollista muodostumista hankinnan valitusperusteeksi. Todettiin, että
myös julkisten hankintojen ekologisia tavoitteita koskeva valtioneuvoston periaatepäätös tulee ottaa
huomioon pykäläehdotuksen valmistelussa. Todettiin, että pohditaan pykäläehdotuksen toteuttamis-
kelpoisuutta tarkemmin jatkotyössä.

6. Muut asiat

Todettiin, että yksityiskohtaisia muutostarpeita nykyisen jätelainsäädännön (erityisesti jätelaki ja -
asetus) osalta on pyydetty 31.3. mennessä Jussi Kauppilalle ja Olli Laukkaselle sähköpostitse. Seu-
raava kokous pidetään 10.4.2025. Todettiin, että kevään kokoussuunnitelmaa tullaan päivittämään
teemoituksen osalta.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00.

Jakelu

Työryhmän jäsenet ja varajäsenet, pysyvät asiantuntijat